

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 117/16
Luxemburg, 8 noiembrie 2016

Hotărârea în cauza C-554/14
Atanas Ognyanov/Sofiyska gradska prokuratura

Pedeapsa închisorii a unui deținut nu poate fi redusă cu ocazia transferării sale dintr-un stat membru în celălalt, în funcție de durata muncii prestate în închisoare în primul stat membru dacă acest din urmă stat nu a acordat, în temeiul dreptului său național, o asemenea reducere de pedeapsă

Decizia-cadru care guvernează transferarea între două state membre a unei persoane condamnate la o pedeapsă privativă de libertate nu are efect direct

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2012, domnul Atanas Ognyanov, resortisant bulgar, a fost condamnat în Danemarca la o pedeapsă de 15 ani închisoare pentru omor și pentru furt calificat.

Domnul Ognyanov a fost plasat în detenție provizorie în Danemarca, de la 10 ianuarie la 28 noiembrie 2012, dată la care hotărârea judecătorească de condamnare pronunțată împotriva sa a rămas definitivă. El a executat o parte din pedeapsa sa în Danemarca, de la 28 noiembrie 2012 la 1 octombrie 2013. În cursul detenției în Danemarca, domnul Ognyanov a lucrat de la 23 ianuarie 2012 la 30 septembrie 2013. La 1 octombrie 2013, domnul Ognyanov a fost transferat într-o închisoare în Bulgaria.

Decizia-cadru care guvernează transferarea între două state membre a unei persoane condamnate la o pedeapsă privativă de libertate¹ consacră regula generală potrivit căreia executarea unei pedepse este reglementată de legea statului membru de executare. Autoritățile statului de executare sunt astfel competente să decidă cu privire la procedurile de executare și să stabilească toate măsurile aferente, inclusiv temeiurile pentru o eventuală eliberare înainte de termen sau condiționată. În plus, autoritatea competentă a statului membru de executare deduce întreaga perioadă privativă de libertate deja executată în celălalt stat membru („statul membru emitent”).

Dreptul bulgar prevede că munca prestată de persoana condamnată este luată în considerare în scopul reducerii duratei pedepsei în sensul că două zile de muncă sunt asimilate cu trei zile de privare de libertate². În conformitate cu decizia de interpretare din 12 noiembrie 2013 pronunțată de Varhoven kasatsionen sad (Curtea Supremă de Casație, Bulgaria), această normă din dreptul bulgar se aplică și într-o situație în care o persoană condamnată a prestat o muncă în cursul detenției sale în alt stat membru decât Bulgaria înainte de a fi transferată în Bulgaria pentru a executa acolo restul de pedeapsă rămas de executat.

¹ Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană (JO 2008, L 327, p. 27), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24).

² Astfel, în cazul domnului Ognyanov, perioada de aproximativ 1 an și nouă luni petrecută în închisoare în Danemarca ar echivala cu o perioadă de aproape doi ani și șapte luni, ceea ce ar permite așadar o reducere cu aceeași perioadă a pedepsei de 15 ani de închisoare și ar permite, în consecință, domnului Ognyanov să fie eliberat înainte de termen.

În vederea transferării domnului Ognyanov în Bulgaria, autoritățile daneze au arătat în mod expres că legea daneză nu permite reducerea pedepsei privative de libertate ca urmare a muncii prestate în cursul detenției.

Sofiyski gradski sad (Tribunalul Orașului Sofia, Bulgaria) solicită în esență Curții de Justiție să stabilească dacă norma națională care autorizează statul membru de executare (în speță, Bulgaria) să acorde persoanei condamnate o reducere de pedeapsă ca urmare a muncii pe care aceasta a prestat-o în cursul detenției în statul emitent (în speță, Danemarca), în condițiile în care autoritățile competente din acest din urmă stat nu au acordat, în conformitate cu dreptul lor național, o asemenea reducere de pedeapsă, este conformă cu dreptul Uniunii.

În hotărârea sa de astăzi, Curtea examinează contextul și obiectivele urmărite de dreptul Uniunii în materie de transferare a deținuților și consideră că părții din pedeapsă executate de un deținut pe teritoriul statului membru emitent până la transferarea sa către statul membru de executare îi este aplicabil numai dreptul statului emitent, inclusiv cu privire la problema acordării unei eventuale reduceri de pedeapsă. În ceea ce privește dreptul statului membru de executare, el nu are vocația de a se aplica decât părții din pedeapsă care a rămas de executat, după transferarea amintită.

Potrivit Curții, revine statului membru emitent sarcina de a stabili reducerile de pedeapsă aferente perioadei de detenție executate pe teritoriul său. Numai acesta din urmă este competent să acorde o reducere de pedeapsă pentru munca prestată înaintea transferării. Astfel, statul membru de executare nu poate, în mod retroactiv, să aplice propriile norme (și în special pe cele referitoare la reducerile de pedeapsă) în locul celor ale statului membru emitent în ceea ce privește partea din pedeapsă care a fost deja executată de deținut pe teritoriul statului membru emitent.

În speță, autoritățile daneze au precizat în mod expres că legea daneză nu permite reducerea pedepsei închisorii ca urmare a muncii prestate în cursul detenției. În consecință, autoritățile bulgare nu pot acorda o reducere de pedeapsă în raport cu partea din pedeapsă care a fost deja executată în Danemarca. Orice interpretare contrară a dreptului Uniunii ar risca să aducă atingere obiectivelor urmărite de acest drept (în special principiului recunoașterii reciproce) și ar compromite astfel încrederea reciprocă a statelor membre în sistemele juridice ale celorlalte state membre.

Curtea concluzionează că dreptul Uniunii se opune unei norme naționale care autorizează statul membru de executare să acorde persoanei condamnate o reducere de pedeapsă ca urmare a muncii pe care aceasta a prestat-o în cursul detenției sale în statul membru emitent în condițiile în care autoritățile competente din acest din urmă stat nu au acordat, în conformitate cu dreptul acestuia, o asemenea reducere de pedeapsă.

În cadrul acestei cauze, Curtea este întrebată și cu privire la chestiunea referitoare la efectele juridice ale deciziilor-cadru.

În această privință, Curtea constată că decizia-cadru aplicabilă în speță a fost adoptată pe baza fostului al treilea pilon al Uniunii, în special a articolului 34 alineatul (2) litera (b) UE. În temeiul acestei dispoziții, interpretată în lumina Protocolului privind dispozițiile tranzitorii adoptat odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, deciziile-cadru nu au efect direct atât timp cât nu vor fi fost abrogate, anulate sau modificate în temeiul Tratatului de la Lisabona. Decizia-cadru aplicabilă în speță nu a făcut obiectul unei astfel de abrogări, anulări sau modificări. În consecință, ea nu are efect direct.

Curtea subliniază și că instanța națională chemată să interpreteze dreptul național este obligată, în măsura posibilului, să interpreteze dispozițiile acestuia în lumina textului și a finalității deciziei cadru pentru a atinge rezultatul urmărit de aceasta. În plus, această cerință de interpretare conformă include obligația instanțelor naționale, inclusiv a celor de ultim grad, de a modifica, dacă este cazul, o jurisprudență consacrată atunci când aceasta se întemeiază pe o interpretare a dreptului național incompatibilă cu obiectivele unei decizii-cadru.

În considerarea acestor principii, Curtea concluzionează că revine instanței de trimitere sarcina de a asigura efectul deplin al deciziei-cadru, lăsând neaplicată dacă este necesar, din oficiu, interpretarea reținută de Varhoven kasatsionen sad (Curtea Supremă de Casație), din moment ce această interpretare nu este compatibilă cu dreptul Uniunii.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708